

KOSTEL SV. VÁCLAVA NA CHLUMKU U PARDUBIC
V LISTINĚ Z ROKU 1295

František ŠEBEK

V bule papeže Bonifáce VIII. z 15.prosince 1295 pro křižovnický řád cyriaků jsou mimo jiné jmenovány tehdy existující kláštery tohoto řádu. Mezi nimi tu najdeme "...ecclesiam sancti Bartolomei in Pordobic cum sancti Aegidii et sancti Wenceslai in Chlumeck capellis ...".¹⁾ Dodejme, že pro Pardubice to je první dochovaná písemná zpráva o jejich existenci.

Z kontextu listiny jasně vyplývá, že termín "ecclesia" pisatel použil jako metonymický výraz pro "monasterium" (klášter) a termín "capellae" (kaple) potom nepochybně vyjadřuje kostely tomuto klášteru nějakým způsobem podřízené.²⁾ O jakou podřízenost šlo, nelze z formulace listiny jednoznačně stanovit. Kostely sv.Jiljí (Aegidii) a sv.Václava (Wenceslai) mohly být farními a klášter mohl tyto fary spravovat, ale mohly to být i filiální kostely ke klášternímu kostelu sv.Bartoloměje, který by potom plnil současně funkci farního kostela. Vyřešení tohoto problému má svůj význam pro správné pochopení vývoje sídlištní struktury Pardubic ve 13.-14.století, avšak je třeba se mu věnovat samostatně, protože zde nám půjde zatím jen o lokalizaci oněch dvou v citované listině jmenovaných pardubickým cyriakům "podřízených" kostelů.

U kostela sv.Jiljí není sice uvedeno místo, ale z kontextu dalších údajů netřeba pochybovat, že jde o dnešní Pardubičky. Dodnes tu stojí kostel s tímto na Pardubicku ojedinělým patrociniem a toto místo tvořilo původně s dnešními Pardubicemi jeden katastr, jedny Pardubice. Proto není v úsporné formulaci papežské listiny, vycházející ze současníků zřejmé situace, u kostela sv.Jiljí znovu opakováno místní určení "Pardubice", neboť

